

Bệnh lao Tuberculosis (TB)

Bệnh lao (tuberculosis, viết tắt là TB) là gì?

Bệnh lao là một bệnh nghiêm trọng do vi trùng (vi khuẩn) lây lan qua không khí gây ra.

Bệnh lao thường ảnh hưởng đến phổi, nhưng cũng có thể ảnh hưởng đến những bộ phận khác của cơ thể như các tuyến hạch, xương, khớp, thận, não và các cơ quan sinh sản.

Bệnh lao có thể được chữa khỏi. Tại B.C., những loại thuốc để ngăn ngừa bệnh lao, hoặc điều trị bệnh lao, được cung cấp miễn phí thông qua cơ quan Các Dịch vụ Điều trị Bệnh lao của Tỉnh (Provincial TB Services) và các đơn vị y tế công cộng. Tại B.C., chúng tôi không cung cấp vắc-xin bacille Calmette-Guerin (BCG) và vắc-xin này không nằm trong chương trình chủng ngừa định kỳ tại Canada.

Bệnh lao lây lan như thế nào?

Bệnh lao lây từ người này sang người khác qua không khí khi người bị bệnh lao ở phổi ho, hắt hơi, hát hoặc nói chuyện. Nếu bạn hít phải không khí có vi khuẩn lao, bạn có thể bị nhiễm bệnh. Thông thường, bạn phải tiếp xúc ở mức độ đáng kể, ở khoảng cách gần, thường xuyên với một người bị bệnh lao ở phổi thì mới diễn biến thành nhiễm trùng lao. Không phải ai bị nhiễm vi khuẩn lao đều sẽ bị bệnh lao.

Nhiễm trùng lao và bệnh lao khác nhau như thế nào?

Tình trạng nhiễm trùng lao xảy ra khi bạn hít vi khuẩn lao vào phổi và hệ thống phòng vệ của cơ thể bạn ngăn không cho vi khuẩn phát triển và gây bệnh cho bạn. Một người bị nhiễm trùng lao sẽ không cảm thấy bị bệnh và không thể lây lan vi khuẩn lao cho người khác. Tình trạng này còn được gọi là “bệnh lao đang ngủ” (“sleeping TB”) hoặc nhiễm trùng lao tiềm ẩn (latent TB infection - LTBI).

Bệnh lao xảy ra khi bạn hít vi khuẩn lao vào phổi và vi khuẩn này bắt đầu phát triển về số lượng, và chúng có thể lây lan ra khắp cơ thể của bạn. Bạn có thể cảm thấy bị bệnh hoặc không, vì cảm giác của bạn phụ thuộc vào vị trí vi khuẩn lao đang phát triển. Khi bạn bị bệnh lao đang phát triển ở phổi, bạn có thể lây lan vi khuẩn lao

cho những người xung quanh bạn. Chúng tôi gọi tình trạng này là bệnh lao hoạt tính (active TB disease).

Khả năng tình trạng nhiễm trùng lao trở thành bệnh lao là bao nhiêu?

Nếu bạn là một người khỏe mạnh và bị nhiễm trùng lao tiềm ẩn, bạn có từ 5 đến 10% khả năng sẽ diễn tiến thành bệnh lao hoạt tính trong quãng đời của mình. Tuy nhiên, nếu một căn bệnh hoặc các loại thuốc mạnh làm suy yếu hệ miễn dịch của bạn thì bạn sẽ có nguy cơ cao hơn sẽ diễn biến thành bệnh lao hoạt tính. Ví dụ: những người bị nhiễm vi-rút gây suy giảm miễn dịch ở người (human immunodeficiency virus - HIV) và bị nhiễm trùng lao có nguy cơ rất cao là sẽ diễn biến thành bệnh lao hoạt tính. Những người bị bệnh tiểu đường và nhiễm trùng lao có nguy cơ mắc bệnh ở mức độ trung bình.

Bệnh lao có những triệu chứng gì?

Các triệu chứng của bệnh lao hoạt tính trong phổi bao gồm ho (ho khan hoặc có chất nhầy) trong 2 tuần hoặc lâu hơn, có đờm, đau ngực và thờ đờc. Đờm (sputum) là chất nhầy hoặc đàm (phlegm) mà bạn ho ra từ sâu bên trong phổi. Bạn cũng có thể bị sụt cân không rõ nguyên nhân, sốt, đổ mồ hôi vào ban đêm, chán ăn và mệt mỏi hoặc lờ đờ. Nếu bệnh lao đã ảnh hưởng đến các bộ phận khác của cơ thể bạn, các triệu chứng có thể khác nhau.

Tôi có thể xét nghiệm để phát hiện bệnh lao bằng cách nào?

Hãy đến chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn để kiểm tra nếu bạn có các triệu chứng của bệnh lao hoặc muốn biết liệu bạn có bị LTBI hay không. Chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn sẽ thực hiện một đánh giá về bệnh lao và yêu cầu các xét nghiệm thích hợp. Có thể có một khoản phí tùy thuộc vào lý do của (các) xét nghiệm bệnh lao của bạn.

Chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn sử dụng một xét nghiệm phản ứng lao tố (tuberculin) qua da hay còn gọi là xét nghiệm bệnh lao qua da để phát hiện tình trạng nhiễm trùng lao. Xét nghiệm này cho bạn biết liệu cơ thể bạn trước đây đã “nhìn thấy” vi khuẩn lao hay chưa. Xét nghiệm này không cho biết vi khuẩn lao đang tiềm ẩn hay đang hoạt động. Để biết thêm thông tin về xét nghiệm bệnh lao qua da, hãy xem [Healthfile #51d Xét nghiệm Bệnh lao qua Da](#).

Kết quả xét nghiệm bệnh lao qua da, lý do xét nghiệm và sức khỏe tổng quát của bạn có thể có nghĩa là bạn cần làm thêm xét nghiệm để phát hiện bệnh lao. Các xét nghiệm bổ sung có thể bao gồm xét nghiệm bệnh lao qua máu, chụp x-quang phổi hoặc xét nghiệm đờm.

Chụp x-quang phổi và xét nghiệm đờm thường được sử dụng để xét nghiệm nhằm phát hiện bệnh lao hoạt tính. X-quang phổi là hình ảnh phổi của bạn mà chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn kiểm tra để xem liệu vi khuẩn lao có đang phát triển trong phổi của bạn hay không. Chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn gửi đờm (chất nhầy hoặc đờm từ sâu trong phổi) đến phòng thí nghiệm để kiểm tra xem có vi khuẩn lao hay không. Để biết thêm thông tin, hãy xem [HealthLinkBC File #51b Lấy mẫu Đờm để Xét nghiệm Bệnh lao](#).

Tôi có thể làm xét nghiệm ở đâu?

Bạn có thể được xét nghiệm tại đơn vị y tế công cộng ở địa phương của bạn, văn phòng của chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn, phòng khám sức khỏe cho người đi du lịch, và các phòng khám của Chương trình về Bệnh lao của Island Health (Island Health TB Program) và cơ quan Các Dịch vụ Điều trị Bệnh lao của Tỉnh (Provincial TB Services) ở Vancouver và New Westminster.

Để tìm đơn vị y tế công cộng tại địa phương của bạn, hãy truy cập một công cụ định vị Tìm một Phòng khám (Find a Clinic) của ImmunizeBC tại www.immunizebc.ca/finder.

Để tìm các địa điểm xét nghiệm bệnh lao gần bạn, hãy truy cập Danh bạ TÌM các Dịch vụ và Nguồn hỗ trợ của HealthLinkBC (HealthLinkBC FIND Services and Resources Directory) tại www.healthlinkbc.ca/services-and-resources/find-services.

Điều trị như thế nào?

Bạn có thể điều trị cả LTBI và bệnh lao hoạt tính. Tất cả các viên thuốc để điều trị bệnh lao đều được cung cấp miễn phí thông qua cơ quan Các Dịch vụ Điều trị Bệnh lao của Tỉnh (Provincial TB Services) và các đơn vị y tế công cộng. Chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn sẽ theo dõi bạn chặt chẽ trong thời gian bạn dùng thuốc.

Điều trị Nhiễm trùng Lao Tiềm ẩn: Việc điều trị LTBI giúp ngăn vi khuẩn lao “đang ngủ” “thức dậy” và gây bệnh cho bạn. Các loại thuốc điều trị LTBI được khuyến dùng cho những người có nhiều khả năng nhất sẽ mắc bệnh lao hoạt tính.

Hãy nói chuyện với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn nếu bạn muốn dùng thuốc điều trị LTBI. Điều quan trọng là họ phải đảm bảo rằng bạn không mắc bệnh lao hoạt tính trước khi bắt đầu dùng thuốc điều trị LTBI. Một điều quan trọng khác là phải hiểu các tác dụng phụ được tính của mỗi viên thuốc và biết khi nào bạn cần gọi cho chuyên gia chăm sóc sức khỏe của mình.

Điều trị Bệnh lao Hoạt tính: Việc điều trị bệnh lao hoạt tính chữa khỏi bệnh cho bạn và ngăn ngừa bệnh lao lây lan sang người khác. Bạn phải sử dụng kết hợp các viên thuốc trong 6 tháng hoặc lâu hơn. Điều quan trọng là phải uống hết tất cả các viên thuốc bạn đã nhận được, theo chỉ dẫn. Việc điều trị bệnh lao mất nhiều thời gian vì vi khuẩn lao rất mạnh và khó loại bỏ. Một điều quan trọng khác là phải hiểu các tác dụng phụ được tính của mỗi viên thuốc và biết khi nào bạn cần gọi cho chuyên gia chăm sóc sức khỏe của mình.

Trong thời gian điều trị bệnh lao hoạt tính, bạn sẽ thường xuyên đến gặp chuyên gia chăm sóc sức khỏe của mình. Họ sẽ yêu cầu bạn cung cấp các bản chụp x-quang phổi và đờm để kiểm tra xem bạn có đang đáp ứng với việc điều trị hay không. Chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn sẽ cho bạn biết khi nào quá trình điều trị của bạn hoàn tất.

Để giúp bảo vệ những người khác, điều quan trọng là phải báo cho chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn biết bạn đã tiếp xúc với ai để giúp xác định những người có nguy cơ bị nhiễm trùng lao. Mọi thông tin bạn cung cấp sẽ được giữ kín.

Tôi có thể giảm nguy cơ lây truyền bệnh lao cho người khác bằng cách nào?

Nếu bạn mắc bệnh lao hoạt tính có thể lây nhiễm ở phổi hoặc cổ họng, bạn có thể lây lan vi khuẩn lao cho người khác, ngay cả sau nhiều tuần điều trị. Chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn sẽ yêu cầu bạn đeo khẩu trang và ở nhà để giảm nguy cơ lây lan bệnh. Việc này được gọi là cách ly tại nhà; đó là một bước rất quan trọng bạn phải làm để bảo vệ người khác. Chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn sẽ cho bạn biết khi nào bạn có thể ngừng cách ly tại nhà.

Để biết thêm thông tin, hãy xem [HealthLinkBC File #51c Cách ly tại Nhà khi bị Bệnh lao \(Tuberculosis - TB\)](#).

Để biết thêm về các chủ đề của HealthLinkBC File, hãy truy cập www.HealthLinkBC.ca/more/resources/healthlinkbc-files hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương bạn. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., hãy truy cập trang www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi số 8-1-1 (miễn phí). Đối với người khiếm thính và lạng tai, hãy gọi số 7-1-1. Có các dịch vụ dịch thuật cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.